

Warszawa, dnia 25 lipca 2024 r.

Poz. 1118

OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 23 lipca 2024 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 17 lutego 1960 r. o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych (Dz. U. Nr 11, poz. 67), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 29 czerwca 1962 r. zmieniającą dekret o wymianie gruntów (Dz. U. Nr 39, poz. 169),
- 2) ustawą z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. Nr 11, poz. 80),
- 3) ustawą z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o scalaniu gruntów (Dz. U. Nr 10, poz. 55),
- 4) ustawą z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668),
- 5) ustawą z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów, ustawy o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych oraz ustawy o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 32)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 18 lipca 2024 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 4 ustawy z dnia 29 czerwca 1962 r. zmieniająca dekret o wymianie gruntów (Dz. U. Nr 39, poz. 169), który stanowi:
„Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;
- 2) art. 33 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. Nr 11, poz. 80), który stanowi:
„Art. 33. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;
- 3) art. 5 ustawy z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o scalaniu gruntów (Dz. U. Nr 10, poz. 55), który stanowi:
„Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1989 r.”;
- 4) art. 150 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668), który stanowi:
„Art. 150. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., z wyjątkiem art. 26, art. 128 pkt 2, art. 139 pkt 1 i 10, art. 145 ust. 2 i 4, art. 146 ust. 2 i 4 oraz art. 147 ust. 2 i 3, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, i art. 34 pkt 1, art. 36 pkt 23, art. 48 pkt 1 i 3, art. 84, art. 97 pkt 1–3, 5–10 i 12–36 oraz art. 139 pkt 9 lit. a), które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2000 r.”;

- 5) art. 6 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów, ustawy o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych oraz ustawy o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 32), który stanowi:

„Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 3 i art. 5, które wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.”.

Marszałek Sejmu: *S. Hołownia*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 23 lipca 2024 r. (Dz. U. poz. 1118)

USTAWA

z dnia 17 lutego 1960 r.

o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych

Art. 1.¹⁾ 1. Prowadzone dotychczas księgi wieczyste, założone przed dniem 1 stycznia 1947 r. dla nieruchomości ziemskich objętych postępowaniem scaleniowym lub wymianą gruntów, tracą moc prawną i podlegają zamknięciu z chwilą podjęcia ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów.

2. Księgi wieczyste założone po dniu 1 stycznia 1947 r. dla nieruchomości ziemskich objętych scaleniem lub wymianą gruntów nie tracą mocy prawnej, jeżeli uwidoczniiony w nich stan jest zgodny ze stanem wykazany w ewidencji gruntów.

Art. 2. 1. Sąd prowadzący księgi wieczyste dokonuje zamknięcia ksiąg wieczystych określonych w art. 1 na skutek zawiadomienia właściwego starosty.²⁾ Do zawiadomienia powinien być dołączony odpis decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub odpowiedni wyciąg z tego dokumentu oraz sporządzone w toku postępowania scaleniowego dokumenty pomiarowe (mapa i rejestr).³⁾

2. Zamknięcie ksiąg wieczystych może nastąpić również na skutek zawiadomienia wpisanych w nich właścicieli lub uczestników scalenia względnie wymiany gruntów, do którego zostaną załączone dokumenty określone w ust. 1.

3. O utracie mocy prawnej księgi wieczystej i o jej zamknięciu sąd zawiadamia z urzędu wpisanego w niej właściciela nieruchomości oraz wszystkie inne osoby, na rzecz których figurują w księdze wieczystej jakiegokolwiek wpisy.

Art. 3.⁴⁾ Dla nieruchomości, których księgi wieczyste z mocy art. 1 utraciły moc prawną, oraz dla nieruchomości, które były objęte postępowaniem scaleniowym lub wymianą gruntów, a nie miały urzędzonych ksiąg wieczystych, lub których księgi wieczyste zaginęły albo uległy zniszczeniu, zakłada się księgi wieczyste z urzędu.

Art. 4. 1. Dla nieruchomości wymienionych w art. 3 zakłada się księgi wieczyste według przepisów dotyczących zakładania ksiąg wieczystych dla nieruchomości, które nie miały urzędzonych takich ksiąg, z tą zmianą, iż termin do zgłaszania praw podlegających wskazaniu w obwieszczeniu wynosi trzy miesiące.

2.⁵⁾ Podstawę wpisu prawa własności oraz wpisu dotyczącego oznaczenia nieruchomości w zakładanych księgach wieczystych stanowi decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia lub decyzja o wymianie gruntów oraz sporządzone w toku postępowania scaleniowego lub postępowania o wymianę gruntów dokumenty pomiarowe: mapa (plan) i rejestr gruntów (opis nieruchomości) z operatu ewidencji gruntów.

3.⁵⁾ Jednocześnie z wpisaniem w zakładanej księdze wieczystej właściciela nieruchomości powinny być wpisane w niej z urzędu istniejące w zamkniętej księdze wieczystej wpisy dotyczące użytkowania nieruchomości, służebności osobistych oraz służebności gruntowych, które na skutek scalenia lub wymiany gruntów nie stały się bezprzedmiotowe, ciężarów realnych i pożyczek z funduszy państwowych oraz innych należności państwowych. Istnienie tych obciążeń powinno być stwierdzone w toku postępowania scaleniowego lub postępowania o wymianę gruntów i uwidocznione w decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia i decyzji o wymianie gruntów. Inne wpisy, które figurowały w dawniejszych księgach wieczystych, wciągają się tylko na wniosek osób uprawnionych lub właściciela nieruchomości.

Art. 5. Tracą moc prawną i podlegają z urzędu zamknięciu księgi wieczyste nieruchomości, położonych na obszarze mocy obowiązującej dekretu z dnia 27 lipca 1949 r. o przejęciu na własność Państwa nie pozostających w faktycznym władaniu właścicieli nieruchomości ziemskich, położonych w niektórych powiatach województw białostockiego, lubelskiego, rzeszowskiego i krakowskiego (Dz. U. poz. 339) w miejscowościach, które zostaną określone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości wydanym w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa. Nie dotyczy to tych ksiąg wieczystych nieruchomości położonych w powyższych miejscowościach, które zostaną w rozporządzeniu wyraźnie wymienione jako zachowujące nadal moc prawną.

¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 ustawy z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o scalaniu gruntów (Dz. U. poz. 55), która weszła w życie z dniem 1 czerwca 1989 r.

²⁾ Zdanie pierwsze w brzmieniu ustalonym przez art. 2 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów, ustawy o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych oraz ustawy o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 32), która weszła w życie z dniem 10 lutego 2022 r.

³⁾ Zdanie drugie ze zmianami wprowadzonymi przez art. 29 pkt 2 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. poz. 80), która weszła w życie z dniem 6 kwietnia 1982 r., i art. 17 pkt 2 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. poz. 668), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

⁴⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 29 pkt 3 ustawy wymienionej jako pierwsza w odnośniku 3.

⁵⁾ Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 17 pkt 2 ustawy wymienionej jako druga w odnośniku 3.

Art. 6. 1. Do zakładania ksiąg wieczystych dla nieruchomości, położonych w miejscowościach określonych w rozporządzeniu przewidzianym w art. 5, stosuje się przepisy art. 3 i art. 4 ust. 1, jeżeli księgi wieczyste tych nieruchomości utraciły moc prawną zgodnie z art. 5 bądź zaginęły lub uległy zniszczeniu albo jeżeli nieruchomości te nie miały ksiąg wieczystych. Jednakże zakładanie ksiąg wieczystych dla nieruchomości, które zostały nabyte przez ich właścicieli od Państwa lub stanowią własność spadkobierców takich nabywców, odbywa się bez dokonywania obwieszczeń.

2.⁶⁾ Podstawą wpisu prawa własności oraz wpisu dotyczącego oznaczenia nieruchomości w zakładanych księgach wieczystych i ciążących na nieruchomości obciążen jest decyzja właściwego starosty o nadaniu nieruchomości przez Państwo bądź też akt notarialny stwierdzający odpłatne nabycie nieruchomości od Państwa oraz dokumenty pomiarowe: mapa (plan) i rejestr gruntów (opis nieruchomości) z operatu ewidencji gruntów. Wydawanie tych decyzji jest zadaniem z zakresu administracji rządowej.⁷⁾

Art. 7. 1. Przepisy art. 1–4 stosuje się również do ksiąg wieczystych tych nieruchomości, co do których postępowanie scaleniowe lub postępowanie o wymianę gruntów jest w toku w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Przepisy art. 1–4 stosuje się także do ksiąg wieczystych nieruchomości, co do których postępowanie scaleniowe bądź postępowanie o wymianę gruntów zostało przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zakończone, jednak stan prawny powstały w wyniku scalenia lub wymiany gruntów nie został w tych księgach dotychczas ujawniony.

3.⁸⁾ Jeżeli prawomocna decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia lub o wymianie gruntów nie odpowiada warunkom określonym w art. 4 ust. 3, właściwy starosta wyda dodatkową decyzję ustalającą te obciążenia, które zgodnie z powołanym przepisem wymagają ujawnienia w księgach wieczystych.

Art. 8. Wnioski o założenie ksiąg wieczystych dla nieruchomości, których księgi tracą moc prawną według niniejszej ustawy, oraz wnioski o wpis obciążeń, które figurowały w tych księgach, są wolne od wpisu sądowego.

Art. 9. (uchylony)⁹⁾

Art. 10. Księgi wieczyste, które tracą moc prawną na podstawie niniejszej ustawy, zachowują znaczenie dokumentów.

Art. 11. Tracą moc:

- 1) art. 45, 46 i 47 ust. 1 ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. z 1927 r. poz. 833 z późniejszymi zmianami);
- 2) art. 16 dekretu z dnia 16 sierpnia 1949 r. o wymianie gruntów (Dz. U. poz. 367);
- 3) ustawa z dnia 17 marca 1932 r. o postępowaniu uproszczonym przy regulowaniu stanu hipotecznego gruntów w związku ze scaleniem (Dz. U. poz. 392);
- 4) ustawa z dnia 21 marca 1931 r. o dowodach prawa własności do gruntów scalonych (Dz. U. poz. 340 z późniejszymi zmianami).

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia¹⁰⁾.

⁶⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 17 pkt 3 tiret pierwsze ustawy wymienionej jako druga w odnośniku 3.

⁷⁾ Zdanie drugie dodane przez art. 17 pkt 3 tiret drugie ustawy wymienionej jako druga w odnośniku 3.

⁸⁾ Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 17 pkt 2 i 4 ustawy wymienionej jako druga w odnośniku 3.

⁹⁾ Przez art. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1962 r. zmieniającej dekret o wymianie gruntów (Dz. U. poz. 169), która weszła w życie z dniem 6 lipca 1962 r.

¹⁰⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 1 marca 1960 r.